

Død ved. Foto: Ulrika J. Asplund

Dødvedandel

Økosystem: Skog
Egenskap: B2 Strukturelle egenskaper

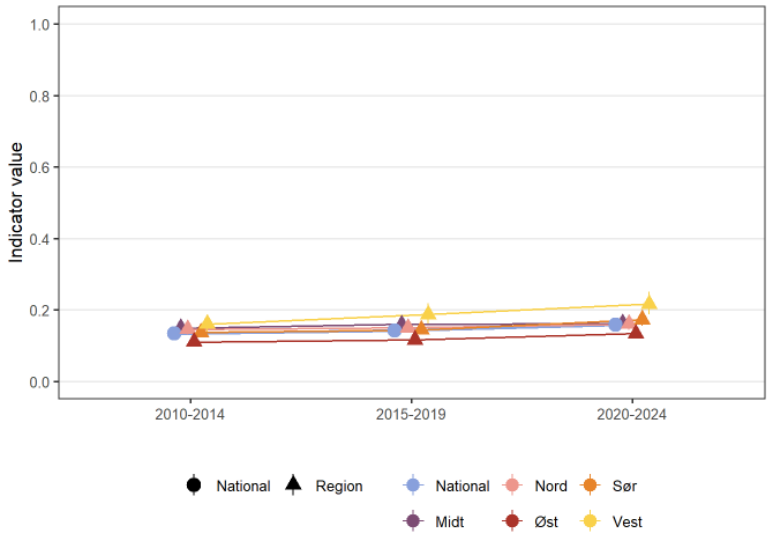
År: 2024

0,29

[0,27-0,31]

Om indikatoren

Død ved er viktig som livsmiljø og næringskilde for mange arter, særlig sopp og virvelløse dyr. Mengden død ved varierer naturlig mellom skogtyper avhengig av markas produktivitet, treslag og klimaforhold. Gjennom å se på andelen av død ved av all ved når en beregner indikator for død ved, utliknes en del av den naturlige variasjonen. Dødvedandel anses derfor som et robust mål på hvor naturlig skogen er. Indikatorverdien indikerer stort avvik fra referansetilstanden, som skyldes at andelen død ved av all ved er mye lavere enn det som forventes i upåvirkede skogøkosystemer.

Figur 1: Indikatorverdier for Norge og for landsdeler.

Påvirkningsfaktorer

Død ved dannes gjennom naturlige forstyrrelser som brann, flom, stormer og aldring av trær. Skogbruk, brannforebygging og opprydding etter forstyrrelser reduserer andelen død ved. Klimaendringer kan også påvirke andelen død gjennom økt nedbrytning, men også gjennom økt produksjon av død ved.

Hvordan måles indikatoren

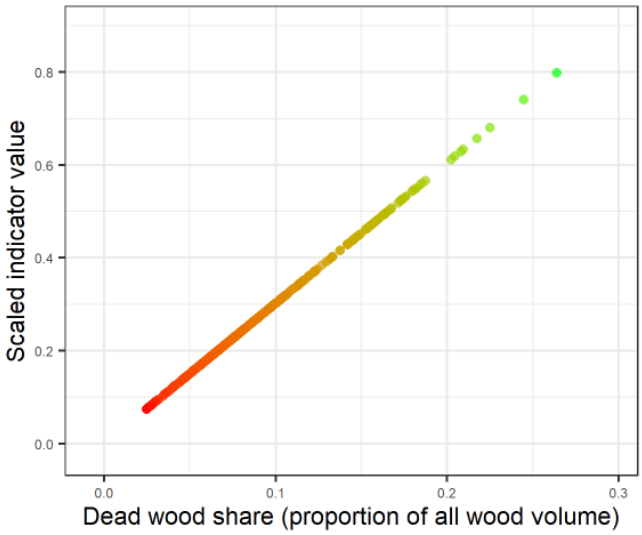
Volum av levende trær, døde trær og hogd trevirke overvåkes i Landsskogtakseringen, og registreres for hver prøveflate. Indikatoren er volumandelen som død ved utgjør av all levende, avvirket og død ved på hver prøveflate. Resultatene beregnes for perioder på fem år av gangen, fra 2010 og framover. Indikatorverdier er beregnet for fylker og delfylker, og deretter aggregert til regioner og hele landet. Før resultatene aggregeres til regioner og for hele landet, skaleres verdiene opp mot nasjonale skaleringsverdier.

Sist oppdatert: 01.10.2026

Hvordan beregnes indikatoren

Referansetilstand og skalering

Den nedre skaleringsverdien, X_0, er satt til 0 % død ved, mens den øvre skalerings-verdien, X_{100}, er satt til 33% død ved. X_0 representerer en tilstand uten død ved. X_{100} representerer den best mulige tilstanden med andel dødved i et lite påvirket skoglandskap. Mellom X_0 og X_{100} er indikatorverdiene skalert lineært til en skala fra 0 til 1. Skaleringsverdiene er fastsatt med bruk av ekspertvurderinger av forholdet mellom dødvedandel og effekter av hogst. En andel på 1/3 død ved av all levende ved, avvirket ved, og død ved er vurdert til å være et robust mål på skog lite påvirket av skogbruk de siste 100 år.

Figur 2: Skaleringsfunksjon som viser forholdet mellom måleverdier (andel død ved av all ved) og indikatorverdier, se Halbritter et al. 2026 for mer informasjon.

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Hvordan skal endringer i indikatorverdien tolkes

En indikatorverdi på 1 betyr at andelen død ved er minst 33 % av all ved (avvirket, levende og død ved). Verdiene avtar lineært mot null for andeler av død ved under 33 %.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av indikatoren for dødvedandel. Det er usikkerhet knyttet til variasjon i mengde avvirket, levende og død ved mellom prøveflater, måleusikkerhet og usikkerhet i skaleringsverdier og skaleringsfunksjoner. Denne usikkerheten er ikke kvantifisert. Avvirket ved dekker ikke trær hogd før ca. 1986, så indikatorverdien kan være noe for høy. Den rapporterte usikkerheten representerer estimeringsusikkerhet og er beregnet ved å gjenta analysene med ulike utvalg av data.

Kilde

Halbritter, A. H., Framstad, E., Snoksrud, O., and Storaunet, K. O. 2026. Dead wood share (ID(s): NO_DTVS_001) v. 1.0.0.
ecRxiv: https://github.com/NINAnor/ecRxiv/tree/main/indicators/NO_DTVS_001

Anbefalt sitering

Bjørkvoll, E. & Kolstad, A. (red). 2026. Faktaark for dødvedandel. Økologisk tilstand i skog for 2024. Norsk institutt for naturforskning.

Sist oppdatert: 01.10.2026